

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 43.

Indult Bétsből, Pénteken, Nóvember' 25-dikén, 1831.

Nagy Britannia.

Bagot Úr, Anglus Követ a' hollandiai Udvarnál a' következő hivatalos tudósítást teszi Oct. 21-kén Palmerston Urhoz: Lord Ur! Tegnap érkezett hozzám, Uraságnak a' f. h. 18 dikán költ hivatalos levele, mellyel én abban a' szempillantásban, Verstolk Urhoz mentem, 's azt vett instructióim felől tudósítottam. Az Ő Felsége Igazgatószékének, 's a' Conferentziának nevében azt kívántam tőle, hogy minden további halasztás nélkül mondja meg: mit szándékozik a' Király az Oct. 25-kén elmúló fegyverszűnés ideje után tselekedni? úgy mint a' mit Londonban tudni nagyon óhajtanának. Verstolk Ur, magára vállalván, hogy a' kívánt tárgyról a' Királlyal beszélni fog, annak parantsolatjára estve hozzám jött, jelentvén, hogy Ő Felsége magát sem mire sem határozta, és így feleletet nem adhat. Én megesmerem, — mondék Verstolk Urhoz, — hogy Ő Felségének tökéletesen szabad akarajától függ, vagy felelni úgy, a' mint jónak látja, vagy éppen nem. — Én azonban, Ő Felsége, a' magam Igazgatószéke 's a' Conferentzia ellen tselekedném, ha tudtára nem adnám, hogy a' Király, a' felelet adás alól való magavonogatás által, a' Conferentziát olyan rendszabások használására kényszeríthetné, melyek az ő Országának tetemes károkat

okoznának; — hogy kötelességem, ezen fontos dolog felől való bizonytalanság hírével Londonba és Brüsszelbe halasztás nélkül Kurírt küldenem; — és hogy, ez a' hír, mivel az őt hatalmasságoknak eltökéllett szándékjok, az ellenségeskedések elkezdődését akár mimódon is megakadályoztatni, olyan bizodalmatlanságot fog a' Király valódi tzelja ellen, a' Conferentziában gerjeszteni, hogy az azonnal olyan állapotban teszi magát, a' melly a' Király előtt sem különösnek nem tetszhetik, sem eltene nem panaszkodhatik. Verstolk Ur így felelt: „tetszésétől függ a' Conferentziának, magát felfegyverkezni, a' Király rendszabásai ellen, ha az tsakugyan valamit indít, mint szintén, ha az tsakugyan valamit indít, mint szintén, ha jónak látja, az ő halgatása ellen is: — hogy ő Felsége éppen nem tartozik a' Fegyver szűnés ideje eltelése felől való tzelját kinyilatkoztatni, vagy ha azt tenné is, a' mostani időben, minden órában adhatnák magokat elő olyan környülállások, mellyek a' Királyt szándéka megváltoztatására indithatnák.“ Es ez az a' mit Uraságnak tudtára akartam adni; — ugyan ezt megírák és el is küldém Brüsszelbe Robert Adair Urhoz. Ezennel jelentem Uraságnak azt is, hogy ámbár a' Király tzelja kimondása alól magát vonogatván, a' felől kívánt bizonyos

hírt nem mondhatok, azt mindazáltal semmiből sem hozhatom ki, hogy az ellenségeskedések Belgium ellen elkezdőd-
nének. Van szerentsém 's a' t.

Ch. Bagót.

A' Courier Nov. 8-kán jelenti: hogy tegnap Coventryben zendülés volt. A' nép már két közönséges épületet égetett fel, többekkel is szándékozik azt tselekedni. A' Katonaság éjjel nappal talpon van; — különösen örök ki világosítására szükséges levegőt készítenek, ne hogy ezeknek lerontása által a' város éjjel sötétségben maradjon. — Már ma tsendeség van. — Londonba ma érkezett hivatalos leveleknél fogva ezen nyughatatlanságoknak a' Politikával semmi egybekötetések nem volt. A' munkások t. i. nem akarták, hogy az ő napi bérek megkevesíttessék.

A' Standard Nov. 9-kén jelenti: Cantonban az Anglusok és Chinai Igazgatószerk közt az egyesség megzavarodott. Cantonban a' Tisztviselőknek egy időtől fogva való magok visefetéből lehetett látni, hogy a' békesség felbomlása elkerülhetetlen. Egy Kereskedő, kinek minden bűne csak az Anglusokkal való árulói egybekötetésben állott, tömlőzre vetetett, 's kevéssel azután meghalt. Május 12-kén a' Kormányos erőszakosan berontott az Anglus tisztviselők épületébe, a' hol a' Király képével illetlenül bánt, sőt még annyira ment, hogy az épület egy részét felgyújtotta. Erre a' tisztviselők kihirdették, hogy az Anglusoknak a' Chinaiakkal való kereskedések mind addig fel függesztetik, míg csak azok elégtételt nem tesznek.

A' dolgozó rendnek a' f. h. 7-kére határozott Gyűlésére az Igazgatószerk nagy figyelmet fordított. Vasárnap este a' Ministerek udvari-tanátsot tartot-

tak. Ezen Tanátskozás következésében köz-hírré tétetett ugyan, hogy a' nevezett gyűlés maradjon el, de azonban a' lehető lázzadás elnyomására alkalmas készülétek megtétettek. Több helyekre katonák rendeltettek, nevezetesen a' gyűlés helyével által ellenben lévő lovagló oskolába. — 8-kán már nap feljötté előtt meg indult egy Isapat ember, hosszú botokkal felkészülve, mely útjában a' Gyűlés elmaradását hirdető tzedulákat mind letépte; 11 óra tájban, mintegy 2000-en jöttek össze azon a' piatzon, a' hol gyűlésre rendelt ház volt, — de nem roszsz tzelből, hanem újság kívánásból, és a' magok mulatása végett. Egy ember, a' ki eladó pástétommal járt fel 's alá, magas helyről elkezdett a' néphez beszélni, de beszédjében véget nem érhetett, egy futóeső által ő maga beszélő székéből le, halgatói pedig szélyel verettetvén. Dél utáni harmadfél órakor a' népaljából ismét egybesereglettek körül belől 7000 személyek, a' kik azon kívül, hogy a' jelen lévő politia tiszteteket tsüfos szavakkal illették, a' rendet meg nem zavarták. Egy tanult tolvaj igen jól tudta az összevegyült sokaság ostobaságát használni. Mert a' közönséges voksolás jussáról 's a' t. tartott üres beszédét elvégezvén, arra kérte hallgatóit, hogy emeljék fel kezeiket, az ő vele való egyetértésnek jeléül. Míg ezek az együgyü teremtesek a' gonosz Orátor szavát teljesítik, az alatt más zsebelő zshiványok, kik amazzal egyetértésben voltak, a' szájátatóknak zsebeiket kiürésítették, 's ezek azután kevéssel szörnyüködvé vették észre, hogy ők nem csak politikai tzeljokban vágnak rászédve, hanem mind órájoktól, mind zsebkendőjoktól 's más e' féle vagyonaiktól megfosztattak. Még ekkor sem engedte meg a' nép, hogy a' politia, egy tolvajt,

ki a' tolvajságon rajta vesztett, bevitessen, ezek némelly jóakaróktól, de a' kik hihető, semmi kárt nem vallottak, megszabadíttatván. Az őszvegyült sokaság közzül némelly ifjú emberek, valamely nagyobb tüneményre való haszontalan várakozást megúnván, hogy valami olyat tsináljanak, a' mit ők a' gyűléstől vártak volna, egy ott közeliben épülőfélben lévő házat kezdetek széllyel háyni — de szándékjokban az oda szaladt politia szolgák által megakadályoztattak. Innen elűzöttetvén, az őszvejövetel helyén elmentj lovaglókát támadták meg, kik közzül sokat megsebesítettek. Devalamint ez, úgy minden egyéb neme a' fajtalanságnak, mellyet a' nép akart vagy már indított is, mindjárt az elején elnyomattatott. A' készültek a' város különböző tájékiban igen tzélerányosan voltak megtéve. Minden Aranyművesek, Bankierok, 's más olyan Kereskedők, kiknek bóltjok és írószobák a' Nepet oda ketsegtethette, különösen meg voltak rakva őrizetekkel.

Az említett gyűlésnek, mellyben Elölülő valami Matson nevű ember vólt, 10 különböző tárgyak tétettek tanátskozásul elebe, mellyek közzül a' negyedik így van: „Mind azon külömbőség, mellyet valaki születése által nyer, természet ellen ellenvaló, 'saz egyenlő emberi jussokkal ellenkezik, mellyre nézve az többé ne legyen.“ — Tanátskoztak ezenkívül a' közönséges voksolás jussáról és golyóbisokkal való voksolásról is.

Manchesterben is vólt éppen Nov. 7 kénegy ilyen dolgozó emberekből álló őszvesereglés. Itt a' fabrikásokat a' munka félbe szakasztására akarták kényszeríteni, legalább a' nevezett gyűlés napon, azért hogy ott mindenek megjelenhessenek.

Manchesterben hasonlóképpen felkelt a' f. h. 5 kén a' nép, 'saz egész városon rabolt és pusztított, mind addig, míg a' városi tisztviselők okos rendszabásai kevés idő múlva minden rosszat elnyomván, a' tsendesség újra viszsza állott.

A' Birminghami Politikai Egyesületnek utolsó Üléseiben a' Hunt maga viseletét mindenek közönségesen gyalázták. Különösen kárhóztatták pedig benne azt, hogy minekutánna a' Reformbill mellett voksolta, most azt olly kéméletlenül rágalmazza.

A' Londoni Ujságoknak Nov. 11-kéről tett jelentések után, a' Cholera Angliában Sunderlandon kívül még nem hatott. De a' nevezett helyen már elég szélesen kiterjedt. — Azt mondják, hogy itt inkább pusztít, mint a' száraz földön. — Ugy látszik, hogy a' Sunderland lakosi, a' mint tsak lehet, minden előjövő Cholera esetet tagadnak, félvén a' külső és belső elzárástól. Dr Russelnek és Dr Barrynak, kik a' Cholera-t már Pétervárában vizsgálták, az annak ragadós létéről való velekedései ide mennek ki: A' Cholera terjedhet egyszersmind személyek és a' levegő által. — Ez a' dögleletes nyavalya mindazáltal éppen nem olyan ragadós, mint a' pestis vagy a' himlő. — Ellenben a' Contagium a' tisztaság és a' tzélerányos élmódja által neutralisálódhatik, — valamint más részről is arra nézve, hogy valaki ezen nyavalyába beleessék, éppen nem szükséges a' beteghez való hozzáérés, vagy az ahoz közel való létel. — A' Lord-mayor ígérete szerént, a' legközelebbi őszvejövetel alkalmával, mellyben Aszszonyok is lehetnek, a' Cholera-t illető rendelkezések fognak a' tanátskozás tárgyai lenni. A' Lord-mayor ígéri, hogy az ő Felesége kész

feje lenni azon Aszszonyi-egyesületnek, melly a' Cholerában szenvedő szegénység segítségére áll öszve.

O r o s z O r s z á g.

Nov. 1-ső napján Moszkauban a' következő tsászári parantsolat adódott ki: „Mi Miklós minden Oroszoknak Tsászárijok és egyedül való uralkodójok, Lengyel Országának Királya 's a' t. Feljebbi nyilatkoztatásunk és Proclamatióink eléggé bizonyítják, melly keserves érzés vólt Reánk nézve az, mikor fegyverrel kellett a' Mi Lengyel Országunkban támadt lázzadást letsendesíteni. Mélyen szívünkön feküdvén azon szerentsétlenségek, mellyeknek ez az Ország ki lesz tételve, szép szóval akartuk a' Mi alattvalóinkat, az ő kötelelességeikre való visszatérésre reá venni. De a' Mi szavunkra senki sem hallgatott, és a' békességnek 's törvényes rendnek; visszaállását Lengyel Ország egyedül azon Tsászárság győzedelmes fegyvereinek köszönheti, mellyel az ő szerentséje elválaszthatatlanul öszve van kaptsolva. Egyeberánt meg fogjuk Mi különböztetni azoknak nagyobb számát, kik az ő kötelelességeik határain túl erőszakkal ragadtattak azon veszedelmes emberektől, a' kik szomorúan megtsalattatva bódítódtak el, és midőn a' dolgoknak tsupa lehetetlen állapotjáról álmodoztak, menedék helyet magoknak tzéljok elérésénél, a' rágalmazásoknál és hazaárulásnál kerestek. Ezeken, tsak egyedül ezeken fekszik a' forma szerént tett esküvés megszegéséről; az ő virágzott Országok' romlásáról; az ezen hazafiúi háborúban ontott vérről; a' tsászári tartományokban való zendülésekről, 's végre a' magát Orosz Országot nyomó nehézségekről a' felelős terhe. De az erőtelenekeket és azokat,

a' kik eltsábítottak, a' Mi igazság szeretetünknek és Kegyelmeünknek kell ismét meg nyugtatni. Hogy ezeket az aggodásoktól egyszerre örökösen megszabadítsuk, 's azt hogy Mi ő Felölök mitsoda vélekedésben vagyunk, tökéletesen kijelentsük, ennélfogva a' következő dolgokat rendeltük és rendeljük: 1-ször Lengyel Országban telyes és feltételek nélkül való Amnestia adódik minden olyan Alattvalóinknak, kik az engedelmességre visszatértek. Senki az ide foglalt személyek közzül, azon tselékedeteiért vagy politikai gondolkozása módjáért, mellyet a' Revolutio ideje alatt nyilatkoztatott, vagy most vagy ezentül akármikor a' törvénybe ne idéztessék, se ne üldöztessék. 2 szor, Innen kivétnek: a) A' múlt esztendő Nov. 29-kén történt véres revolutio Szerzői és indítói; a' kik azon estve, a' Belvedere nevű palotára mentek olly tzállal, hogy a' Mi Kedves Testvérünket, a' megböldögült Cesarevitset, és Nagy Hertzeg Constantint megöljék; — kik a' Generaloknak az Orosz és lengyel tiszteknek gyilkosai vóltak. b) Azon írtóztató jelenésnek, melly Varsóban a' f. e. Aug. 15-kén veghez ment, Vezérei és Szerzői. c) Azok, kik a' f. e. Januar. 25 kétől kezdve különböző időkben a' Revolutio-nak fejei, és Lengyel Országban az alatt fel állított törvénytelen Igazgatószekek tagjai vóltak, és a' kik a' f. e. Sept. 1-ső napjáig magokat meg nem adták, a' mint ezt Jul. 17-ki Proclamationban kívántuk, — valamint azok is, kik a' Varsó kevétele után, Zakroczyban ismét új törvénytelen igazgatószekeket formálának. d) Az Ország gyűlésének mind azon tagjai, kik a' két Kamarában ajánlások által pártolták azt a' Jan. 13-kán költ Actát, melly az Orosz Tsászárt a' Lengyel thronusból letette. Mihelyt az

ezen 4 rendben lévő Személyek, — kiknek nevek lajstroma rövid időn el fog készíttetni, — megfogattatnak: ezek az e' végre állítandó törvényszék elébe szoros ítéletre vonattatnak. e) Azon seregekben szolgáló tisztek, mellyeket Romarino, Rozycski, Kaminski és Rybinski vezéreltek (ezekről már különös Parantsolatok is vagynak ki adva, a' mint tudatik) 3 szor, Az Ország gyűlésnek mind azon tagjai, kik a' Jan. 13 költ Letevő actát nem javallották ugyan 's nem pártolták, de még is el fogadták és aláírták, és magokát, ilyen félelemből rá hagyák venni, részeltetnek ugyan a' közönséges Amnestia jótéteményében, de csak úgy, ha magokról írást adnak, hogy ezután semmi közönséges hívatalt nem vállalnak mind addig, míg jövedöbéli magok viselete által az Igazgatószék bizodalját ismét meg nem nyertek. 4-szer, Ez az Amnestia nem terjed ki azokra, kik a' Revolutió alatt valami főben járó gonoszságot tévén, azért üldözettek; — úgymint, a' kik az illető törvényeknek vettetnek alá. 5-ször, Valamint a' nyugoti tartományoknak azon tsászári alattvalóira sem, kik a' Lengyel Revolutiónak részesei valának; — mert ezekre nézve különös határozások tétettek. Költ Mzszkauban Oct. 20-kán 1831.

Miklós.

Chlopickiről, a' ki a' Minski gyalog Regementnél zászlótartó volt és az esmeretes Lengyel General-és Dicator Chlopickivel Unoka testvér, a' haditörvényszék által tett vizsgálsban ki világosodván, hogy 10 eszten-deig tartó katonai szolgálata alatt mindenkor hűségtelen Tiszt és alattvaló volt, — hogy a' Revolutiónak Varsóban lett kiütése estvéjén abban igen nagy

részt vett; hogy a' Lengyel Országban ezen név alatt „vígyázó Polgárok“ felálló társaságnál először Titoknokságot, annakutánna Elölülőséget viselvén, Pajtásaival az Orosz Sereg minden mozdulásait 's annak kiadott rendelkezéseket közölte; hogy a' nyughatatlanságoknak Volhíniában történt kiütések alkalmával nála sok motskolódó írások találattak 's az Orosz Országban lakó Lengyeleket közönséges felkelésre nógatta: mint Hazaáruló, a' hadi tanátstól Rangjától 's Nemességétől megfosztatott és Sziberiába közönséges munkára számkivetésre küldetik.

B e l g a O r s z á g.

Az Antverpiai Ujságban a' következő zikkelyt lehet olvasni: „Dolgainknak semmielőmenetele, — Az Ország szenved, és szenvedéseink naponként kínosabbak. Mostani állapotunk keservesebb mint az Őszszel volt, a' jövedöbéli pedig keservesebb lesz, a' múlt télinél. Néhány napokkal ez előtt a' volt a' hír, hogy egy ánglus hajós sereg már útban van, a' Hollandiai partokra szándékozván, olly tzállal, hogy az, az ellenségeskedések elkezdődését akadályoztatná meg, 's ennek az először örömet, azután pedig kétségbeesést okozó hírnek semmi egyéb nyoma nints azon kívül, mellyet az, az indulatokban hagyott maga után. Az ellenségeskedések még nem kezdődtek el, — de kérdés, mit tsínáltak, azoknak elhárítására? — Nagyön hibázna, a' ki ebből azt a' következtést húzná, hogy a' Nemzet a' háborútól fél. Nem, — az attól nem fél. De minek kellene háborút indítani? Talán Függelenségünkért? Soha még mi a' függetlenségnek olly alacsony gráditsán nem voltunk, mint Revolutiónk óta. Vagy

talán hogy szerentsések legyünk? háború sohá sem adja nekünk vissza azon bődög állapotot, mellyet tőlünk elragadtott. Ugyan miért kellene hát verekednünk? A' tsalattatás ideje el múlt. Miniket a' revolutió szerentsélenekké, — igen is — nagyon szerentsélenekké tett. Szükség szenvedéseinknek véget vetni; úgy de ezt sem a' gyalázatos békekességben, sem a' haszon nélkül való háborúban fel nem találjuk. Ha ezen határra Státus embereink reá nem tudnak akadni, maga a' Nemzet fogja azt felkeresni. Az ámitások tsalatkozások és képzelődések nem fognak többé bennünket megvakítani. A' rosszszat minden látja, — minden tudja, hol vagy az.

A' Belga Képviselők Kamarájában Nov. 10-kén a' következő törvényjavallat olvastatott fel: Az Ország azon részeinek lakosi, mellyek a' Londoni Conferentia' Tractátusa által Belgiumtól elszakasztatnak, ha kinyilatkoztatják, hogy ők a' jelen végzés jussával élni, és lakhelyeiket Belgiumba akarják által tenni, ez után is úgy tekintődjenek mint Belgák. Azon törvény, és igazgatószeiki tisztviselők, kik Belgiumba akarnak jönni, fizetéseknek $\frac{2}{3}$ dát húzzák mind addig, míg volt hivataljokhoz illendő alkalmaztatást nem kapnak. Mihelyt a' Belga Ország finantziái állapotja megengedi, azonnal fundus fog tétetni, azon lakosok' kárpótlására, a' kik Belgiumba jöttek a' nélkül, hogy közönséges hivatalviselő személyek vólnának, 's ezen költozes által kárt vallottak."

Midön az utolsó háborúban vallott károk' és az attól okozott szerentsétlenségek' megvizsgálását illető törvényjavallat vitatódnék; egyszer fel áll Barthelemy Ur, és minekutánna a' megvizsgáló-Biztosság kinevezése jussárolso-

kat beszélt volna, magába a' tárgyba is bele ereszkedék, és így fejezé ki magát: „Egy haditanátsban, melly Június 22-kén tartatott és a' mellyben én is jelen voltam, ez a' kérdés volt a' vitatások tárgya, hogy meg támadólag kelljen e' hadakozni vagy oltalmazólag? A' Generálisok Daine, Tieken von Terhove, Wauthier, Goethals 's mások egy akarattal azon voltak, hogy, mivel az ellenség serege a' miénknél sokkal nagyobb, hadat meg támadólag kezdeni nem tanátsos. Végre a' határozás a' lett, hogy a' Daine és Tieken Generálisok commandója alatt lévő tsapatok oltalmazó rendet formáljanak. A' két Generálok még különösen abban is megegyeztek, hogy ők azt a' pontot, a' hol seregek egyesüljön, magok állapítják meg. De mind ezekből semmi sem telyesített. A' két Generálok elégnek tartották az egymással való tsupa levelezést. E' szerént a' többek között ír Generál Daine General Tieken-he, hogy megtudakozza tőle, hol van? (háhotás nevetés). Ugyan Uraim! mit gondolnak, mi volt a' Gen. Tieken felelete? ez: „én Főhadiszállásomon vagyok itt 's itt.“ A' mi Gen. Tiekent illeti, ő is, azt kérdi Gen. Daine től, hát ő hol van? Ez felelé: Hasseltben. Azonban az eszek ágában sem fordult meg, hogy a' tsapatjaik közt lévő jó széles nyilást bezárják. Aug. 12 kén Generál Daine a' Királytól parantsolatot vett; — de a' minek ő nem engedett, — hanem Campinebe megütkezött. Azt állítá, hogy az ő plánuma a' Brabantba való berontás volt. A' Daine plánumának rossz következésének kellett lenni; — minden oldalról bekerítettett, és ha az Oranjai Hertzeg a' maga gondolatját egy kevésse nagyobb gyorsasággal hajtotta volna

végre, General Daine Lüttichbe magát soha vissza nem vonhatta volna. Ez a' vissza húzódás egyedül csak az ő seregének, tsudálkozásra méltó természeti ösztöne által (nevetés) süllhet el. En ezt a' természeti ösztönt nem úgy nézem mint szerentséltenséget. — A' beszélő ezenkívül számlálván még elő más hadi történeteket, azoknak megvizsgálását mulhatatlan szükségésnek tartotta.

A' Brüsszszeli Ujságokban van egy levél, melly a' Maubeuge-i táborból került. — Ebben a' Bonaparte felekezete alattomos törekedéseiről lévén szó az mondódik: hogy időtől fogva az éjszakai seregnek csak nem minden tisztjeihez ingyen küldődik egy újság ilyen tzím alatt: „a' Bonaparte-i familiájának és felekezetének Moniteurje.“ A' nevezett levél szerzője azt jegyzi meg, hogy a' szóban forgó felekezet Követőket, legkönnyebben, szép eszszonyok közben járására kaphatna.

E l e g y e s D o l g o k .

Berlini Ujságok ezen Felszöllítást közlik:

Kedves Polgár Társaim!

Szívbeli mély háladatossággal meg-esmerhetjük, hogy az Isténi gondviseles rólunk a' pusztító Cholera sullyát elfordította. De; vajmi hajlandó az ember, midőn könnyebbülését erzi arra, hogy hiúságból elbizza magát, a' veszedelmet elfelejti, 's eszébe nem jut, hogy magára vigyázzon. — Ez az, a' mire én itt Polgártársaimat kevés szóval figyelmeztetem. Tapasztalásból tudjuk, hogy több helyeken, megszűnvn a' járvány nyavalya, az emberek ismét vissza tértek elebbeni mértékletlen élet-módjára, 's ez által vissza térítették a' nyavalya pusztítását. Kérek te-

hát és hathatósan intek mindent, hogy e' két fő óvó eszközöket el ne mulassák hasznokra fordítani: a' mértékletességet mindenben, ételben, italban, 's a't. és testeknek, különösen hasoknak, gyomroknak és lábaiknak, melegben tartását.

Dr. H u f e l a n d.

Berlinben Nov. 18 káig 2168 személyek betegedtek meg epeveszélyben, kigyógyultak 752-en, 's meghaltak 1375-en. A' nyavalya itt is kezd eltűnni.

Több Ujságok írták, hogy a' Cholera már éjszakai Amerikában is kiütött. Ennek most az onnan jött Ujság levelek ellene mondanak 's nyilván bizonyítják, hogy ott ennek legkissebb nyomai sem voltak még eddig.

Nevezetes dolog, hogy a' Cholera Németországban csak helyel helyel tűnik elő, 's rendkívül való távolságban itt amott üti ki magát. A' Hannoverai Királyságban is kiütött már, de mind öszve Nov. 12-dikig 52 személynél több nem lett annak áldozatjává.

B é t s .

Béts belső és külső városaiban Sept. 14-kén déltől fogva cholera-ban:

Nov. 22-kén délig megbetegedtek 20-an, kigyógyultak 20-an, meghaltak 9-en.

Nov. 23-kán délig megbet. 11-en, kigyógy. 7-en, meghalt. 7-en.

Nov. 24-kén délig megbetegedtek 19-en, kigyógyultak 11-en, meghaltak 2-en.

E' szerént Sept. 14-kétől fogva Nov. 24-kéig megbetegedtek 3914-en, kigyó-

gyúltak 1858, meghaltak 1865-en, orvoslás alatt vagynak még 191-en.

Magyar Ország.

A' Posonyi Ujság Nov. 22-dikén jentli; hogy a' járvány epeveszély nyavalya, melly ott Sept. elején kezdett el pusztítani, Nov. 6 dikán már annyira meg szűnt, hogy tsak két choleras beteg vala az ispotályban, a' mellyből ezek is mind felgyógyultak Nov. 7-dikén elbotsáttatván, az Ispotály és eltöröltetett, 's mivel itt az epeveszély járvány nyavalya lenni Isten kegyelméből egészen megszűnt a' jövő Szombaton illő szertartással esedező áldozatok fognakitt a' megholtakért tartatni; a' jövő Vasárnap pedig mind a' Catholicusok mind az Evangelicusok Gyülekezetében hálaadó Ditsérő Isteni tiszteletek, a' városnak e' pusztító nyavalyától lett szerentsés megszabadittatásáért.

Tudósítás egy felállított Helységbeli Granariumról.

Egerből. Minekutánna ŐTs. Kir. Felsőge Alattvalóinak boldogságára tzelező atyai gondoskodásából, minden Földes Uraságok és Községek, a' Tek. Ns. Vármegyék által közelebről az eránt felszöllitattak: hogy az Adózó népnek jövendőre azon nagy szükségtől és éhenhalás veszedelmétől való megmentésére, mellybe ez, tsak egy terméketlen esztendő által is eddig jönni szokott, az Austriai örökös Tartományokban gyakorlott szokás szerént, a' Községek számára olyan Köz Eléstárházak építtének, mellyekbe a' bő termésű Esztendőkben, az éhség idejére megkívántató mennyiségű gabona tétethetnék bé; ezennel közönségessé tétetik: hogy Tek.

Heves Vármegyében, az Egri Érsekséghez tartozandó Felnémeth nevű Helységben, azon Felszöllítés Következésébe, mellyet a' Nagy Méltóságú Patriárka Egri Érsek és Örökös Fő Ispány, Felső-Eöri Pyrker János László Úr Ő Excellentiája, már a' múlt Esztendőben ez eránt Jobbágyaihoz btsájtott, a' Falusi Község által, a' maga részére egy ilyen Köz Eléstárház építtetett.

Ennek felállítása' Könnyebbitésére, megkívántató helyet a' Falu közepén, nem külömben követ, fát, pálakövet (Schistust) természetmennyi áron, és tetemes pénzbeli segedelmet is nyert ezen Helység, Jobbágyainak illy ditséretes igyekezetét előmozdító Kegyelmes Földes Urától. Az Épület, melly egészen kőből vagyon, pálakövel fedve, került a' kézi és szekeres munkán kívül mintegy 700 for. V. Cz. hossza 5° 4'; széle 4° 4'; magassága 2° 1'; belső für 5000 Pozsonyi mérő és így a' Helységnek 1208 Lélekből álló, 55 Sessióra felosztott népességéhez elegendő nagyságú. Számadó a' bétett gabonáról a' Falu Bírāja; ennek Ellénörje az Uradalmi Tiszt, a' Számadás vizsgálója az Uraság. A' három külömböző Kultsok közül egy a' Tisztnél, második a' Bírónál, a' harmadik annál a' Curátornál vagyon, a' kita' Község maga választott.

Ezen Eléstárház felállításának kető a' tzéllya, 1-ször, hogy a' szükség idejére, 2 szor, hogy az újvetésre megkívántató mennyiségű gabona abba minden eltékozlás és veszedelmek ellen léteve legyen. Hogy a' Szükség idejében megkívántató gabona lassanként megszerzettessék, Fundus instructus állítatott fel; mellyre Ő Excell. 100, Uradalmi Tisztjei pedig 62 P. m. rozst ajánlottak. Hogy pedig ez jövendőre szaporodjék, minden ebből költsön vevő, az új

az új terméskből egy mérőre egy negyedrészt mérőt tartozik adni. Így ezen Fundus Instructus az első esztendőben már 40 1/2 P. m-vel szaporodik. Ha a gabona aratásig költsön el nem hordatik; akkor aratás idején, minden Kamat nélkül újjal tseréltetik fel. — A vetésre szükséges tavaszi élésre nézve önként megegyeztek a lakosok, hogy mindjárt aratás után, minden házhely után 16 P. mérőt beadnak az Éléstárházba, mellyet hogy a bé adott mennyiségben mindenik vetés idején visszakaphasson, egy mérő után 4 1/2 ittével többet adnak, melly ha öszve száradás vagy másképp el nem enyészlik, a Fundus Instr. gyarapodására marad.

Az ekkép elrendelt Éléstárházakat nagy hasznát látván a szomszéd Szarvas Kő Erseki Falu Lakosi, azon legnagyobb készséggel elfogadott kéréssel járultak az Uradalomhoz, hogy ezen Éléstárházhoz lehessen nékiék egy másikat a magok számára hozzá kaptatolni. Kiknek pénzbéli segedelmén kívül Fundus Instructusra Ó Excell. 50, a Plébános, Tiszt és Falu Notáriusa pedig 34 1/2 Pos. m. gabonát ajánlottak.

Nem külömben a fentebb nevezett Felnémet Helységéhez mind Sessio, mind Lélek számra hasonló Erseki Falut Felső Tárkánynak lakosai is kijelentették már az Uraságnak: hogy jövő tavaszra szinte ilyen Élészázat fognak magoknak építeni.

Ezen intézet felállításáról tudósítván a fent említett legkegyelmesebb felszólítás következésébe, és hasonlóknak építésére buzdítván Ó Excellja az Örökös Fő-Ispány-Ur ezen Telk. Ns Vármegyének a közelebb lefolyt mindszent-hava 18-dik napján egybe gyült Rendeit, ezek által meghatározottat: 1-ször, Hogy a Szolgabíró Urak, Községeket ilyen Éléstárházak építésére, a Földes

Uraságokat pedig amazoknak segítésére reá birni igyekezzenek. 2-ször, Hogy a Fundus Instructus szaporítására a Költsön vett gabonának negyed része Kamat gyanánt fizetessék. 3-ször, A midőn előre látni: hogy aratás után a gabona ára leszáll, a mi az éléstárházban van, adassék el, és aratás után vétessek a bé vett áron több. 4-szer, A hol a Községnek szántó földjei vannak, a mi a szükségén felül megmarad, a Fundus Instructus gyarapítására fordítassék. 5-ször, A bizodalmatlanság elhárítására, a Köznép arról megnyugtassék: hogy a bé adott gabonája semmi hátra lévő adóbéli vagy uradalmi tartozásának kielégítésére, le nem tartóztatik. 6-ször, A hol a környülállások Éléstárházak építését nem engedik, készítesse nek Köz-Élésvermek.

Találjon ezen jó, Ó Ts. Kir. Fel-sége javunkat tárgyazó igyekezetének megfelelő példa, Hazánkban a magok hasznáról előre gondoskodó Községek, és Jobbágyaik javát előmozdítani kívánó Földes Uraságok között, sok Követőket, 's így fogjuk azután ennek az egész Közönségre háromló boldogító hasznát érezni.

P e s r ő l Nov. 19 kén, 1831.

A mostani Pesti vásárban általán fogva jókelendőségek volt a természetnyeknek; különösen a közép finomságú és közönséges gyapjú, de még ezek között is a nyári nyírest, nagyon ke-resték; a kézi munkák által készült műveket is, különösen a közép finomságúakat, és a közönségeseket, mind nagy, mind kitsiny mennyiségben, jól vették: a finom készületek valamint a fényűzésre tartozandók is, tsak közép-szerű kelendőséggel mentek. Az egyes termékek árát az itt következő mutató Tábla előadja:

A' Magyar Országgi Termékeknek folyó Ára, a' Leopoldi Pesti Vásárban, 1831.

Mázsája: Conv. Pénz. Forint.

Gyapjú. 1 Mázsa: Con. Pénz. Forint.

Egynyirésű legfinomabb	70	—	85
— megnevesített	55	—	65
— egyszerű	47	—	53
Kétnyirésű finom téli	48	—	55
— közepszerű	42	—	47
— finom nyári	48	—	52
— közepszerű	40	—	45
Bátskai közönséges téli	34	—	38
— — nyári	34	—	38
Bánáti Zigara Bétsi mosás	34	—	38
Magy. Gyapjú úszlatott	23	—	27

D o h á n y.

1 Mázsa leveles Döbrői Do-			
hány java	16	—	18
— — — közepszerű	12	—	14
— — — alábbvaló	7	—	8
— Debreczeni java ó	7	—	8
— — közepszerű ó	6	—	6 1/2
— Szegedi java	7	—	8
— — közepszerű	5	—	6
— — alábbvaló	4 1/2	—	4

V i a s z, és M é z.

1 Mázsa Sárga Viasz	58	—	62
— Mész Bánáti fehér	12	—	14
— sárga méz	11	—	12
— tisztítottatlan	11	—	11 1/2
— Rozsnyói fehér méz	14	—	16

Z s í r a d é k.

1 Mázsa Tehén vaj	24	—	26
— Szalonna Hájjal	14	—	16
— Olvasztott Fadgyú	17 1/2	—	18

P á l i n k a.

1 Akó Szlivovicza Bánáti	8 1/2	—	9 1/2
— — Szeremi	10	—	12
— Söprű Pálinka	8 1/4	—	8 1/3

B o r o k.

1 Akó Budai veres Ó	5	—	10
— — — Újj	2	—	2 1/2
— — — fehér Ó	5	—	10
— — — Új	2 1/4	—	2 3/4
— Pesti Kőbányai Ó	6	—	10
— — — Új	2 1/2	—	3
— — hegyi fehér, és veres	2	—	2 1/2
— Mezőföldi	1	—	2

B ö r ö k.

1 Pár Ökör bőr: minémüsé-			
géhez képest	14	—	20
— Tehén bőr	10	—	12
— Borjú bőr	1 3/4	—	2
— Ló bőr	4	—	5
— Juh bőr	1	—	2

K ü l ö m b f é l é k.

1 Mázsa Timsó	5	—	5 1/5
— Hamuzsír	6	—	7
— Vetett Repcze olaj	13	—	14 1/2
— Kender	9	—	10
1 Kőből, vagyis 120—H			
Új Gubats	4 1/2	—	5
1 Mázsa toll fosztatlan	30	—	40
— — vad sáfrány	43	—	45
— — Enyv	15	—	16

Pesten Nov. 17-dik napján 1831.

A' Privileg. Polgári Kereskedőség' Első Elöljárója, Trifonovits János.

A' pénz folyamat November' 24-kén; közép ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligátiói	86 7/10
Az 1820-béli sorsosok,	—
Az 1821-béli hasonlók,	127
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátiói,	47 for. keltek, mind Conv.
A' Bank- Aktziák keltek	1146 3/5 for. ton Conv. Pénzben.

Szerkesztető és Kiadó Márton J ó's e f, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)